

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn ja vastuunjako sekä työskentely monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa, työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt.

Espoon ohjaussuunnitelma perustuu OPH:n hyvän ohjauksen kriteereihin. Hyvälle ohjaukselle on kriteereissä määritelty läpi perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen kulkevat yhteistä hyvää ohjausta määrittävät teemat. Yhteisillä teemoilla korostetaan ohjauksen jatkumon merkitystä oppilaalle ja opiskelijalle. Espoossa on laadittu ohjaussuunnitelmaa varten yhteinen pohja, jolla pyritään takamaan ohjauksen tasainen laatu jokaiselle oppilaalle koulusta riippumatta.

Koulu suunnittelee toteutustavan ja aikataulun (esimerkiksi: heti koulun alettua/ kerran jaksossa/ lukuvuoden mittaan/ päivämäärä), ja tarvittavilta osin kirjaa tiedot ohjaussuunnitelmaan. Vastuuhenkilöt on pääsääntöisesti kirjattu valmiiksi.

Ohjaussuunnitelma tehdään yhteistyössä koulun henkilökunnan, oppilaiden, huoltajien ja sidosryhmien kanssa.

Espoonlahden koulun **ohjaussuunnitelma**

Ohjaussuunnitelma on käsitelty/käsitellään

opettajakunnan kanssa: 23.9.2020

yhteisöllisessä oppilashuoltotyöryhmässä: 22.9.2020

Laatutavoitteet Espoossa:

- Noudatetaan valtakunnallisia hyvän ohjauksen kriteerejä
- Koulun toimintakulttuurissa on ohjauksellinen näkökulma
- Koko koulun osaava sekä ammattitaitoinen henkilöstö vastaa ohjauksesta
- Jokaisessa peruskoulussa on yhtenäiset ohjauksen toimintamallit
- Oppilaalla on oikeus 7-9. luokilla sekä oppilaanohjaajaan että luokanvalvojaan/luokanopettajaan
- Tavoitteena on, että yhtä oppilaanohjaajaa kohden on maksimissaan noin 250 ohjattavaa
- Tavoitteena on, että luokkamuotoista ohjausta opetussuunnitelmasisältöjen mukaisesti antaa koulutuksen saanut oppilaanohjaaja
- Hyvää ohjauksellista yhteistyötä toteutetaan yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa
- Oppilaanohjaajat ovat tehtävänsä kelpoisia

Mikä on eri toimijoiden rooli onnistuneessa ohjauksessa hyvän ohjauksen kriteerien mukaan?

Rehtori / Apulaisrehtori

Rehtori luo edellytykset onnistuneelle kokonaisuohjaukselle järjestämällä riittävät ja kohdennetut resurssit. Rehtori tukee koulun oppilaanohjaajaa sekä muita ohjauksen kannalta keskeisiä toimijoita.

Rehtorin ohjaukselliset tehtävät:

- Arvioinnin ohjauksellinen kehittäminen, todistukset ja hallinnolliset päätökset (esim. koulun vaihto, oppilaaksiotto).
- Joustavien opetusjärjestelyiden ja oppimisympäristöjen toteuttaminen (esim. yhteisopettajuus ja joustavat opetusryhmät).
- Alueellisen yhteistyön koordinointi (esim. nivelyhteistyö).
- Mahdollistaa oppilaanohjaajan ammattitaidon ylläpitämisen.

Koulusihteerin ohjaukselliset tehtävät:

- On hallinnon asiantuntija.
- Hänen tehtäviään on mm. hallinnollisten tunnusten jakaminen.
- Vastaa koulukyyteihin, TET-matkakortteihin ja ateriakorvauksiin liittyvistä asioista ja lomakkeista.
- Toimii Opintopolun yhteyshenkilönä.
- Kouluttautuu riittävästi ohjaukseen liittyvien asioiden hoidossa ja hallinnollisten järjestelmien käytössä. (Esimerkiksi Wilma, Primus, Opintopolku, matkakortit ja ateriakorvaukset TET -jaksoihin liittyen)

Luokanvalvojan ohjaukselliset tehtävät:

- Toimii ryhmänsä lähiohjaajana ja opiskelun motivoijana.
- Perehdyttää koulun käytänteisiin ja vastaa oppilaidensa ryhmäytymisestä.
- Seuraa oppilaidensa opintojen etenemistä ja hyvinvointia yhdessä huoltajien kanssa
- Ohjaa oppilaan tarvittaessa oikean henkilön luo (esim. terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi).

Aineenopettajan ohjaukselliset tehtävät:

- Tuntee oman aineensa opiskelutekniikat ja ohjaa oppilasta oppimaan oppimisen taitoja omassa aineessaan.
- Huomioi opetuksessa ja arvioinnissa erilaiset oppijat sekä ottaa huomioon ryhmädynamiikan omilla tunteillaan.
- On selvillä oman oppiaineensa jatkokoulutusmahdollisuuksista ja työelämän tarpeista, ja mahdollistaa niihin tutustumisen.
- Tekee yhteistyötä jatko-opintoja tarjoavien oppilaitosten ja työelämän kanssa.
- Tekee yhteistyötä oppilaanohjaajan kanssa (mm. oppilaitos vierailut ja teemapäivät).
- Seuraa oppilaan etenemistä omassa oppiaineessaan ja ohjaa tarvittaessa häntä henkilökohtaisesti.

Laaja-alaisen erityisopettajan ohjaukselliset tehtävät:

- Yhteistyössä aineenopettajien kanssa erityisopettaja tunnistaa tukea tarvitsevat oppilaat.
- Auttaa oppilaita löytämään omat opiskelutavat sekä tukee aineenopettajia monipuolisten opiskelumethodien käytössä.
- Huolehtii oppimiseen liittyvien testien järjestelyistä.
- Antaa tarvittaessa lausunnon harkinnanvaraista yhteishakua varten.
- Ohjaa oppilaitaan jatko-opintojen suunnittelussa yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa.

Kuraattorin ohjaukselliset tehtävät:

- Kuraattori tukee oppilaan hyvinvointia, opiskelumotivaatiota, kasvua, itsenäistymistä ja elämänsuunnittelua.
- Hän on tukena myös elämän eteen tuomissa haastavissa tilanteissa, kuten sosiaalisesti haastavissa tilanteissa.
- Kuraattori tukee oppilaiden ryhmäytymistä.

Psykologin ohjaukselliset tehtävät:

- Edistää oppilaiden psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia sekä auttaa oppilasta elämäntilanteeseen ja opiskeluun liittyvissä ongelmissa.
- Tarvittaessa tekee oppilaan psykologisen arvioinnin toimenpiteineen, joita ovat esimerkiksi neuvottelut koulun henkilöstön ja vanhempien kanssa,

- psykologiset tutkimukset (ml. psykologiset testit) ja lausuntojen laatiminen
- Tukitoimien ja opetusjärjestelyjen suunnittelu.

Terveydenhoitajan ohjaukselliset tehtävät:

- Auttaa oppilaita ymmärtämään terveiden elämäntapojen merkityksen opiskelun sujumisessa ja elämänhallinnassa.
- Kertoo oppilaalle mahdollisten sairauksien rajoituksista ammatinvalinnassa.

Oppilaanohjaajan työtehtävät 7–9.luokilla ja lisäopetuksessa:

- Antaa henkilökohtaista sekä pienryhmäohjausta; henkilökohtaista ohjausta on tarjottava vähintään kaikille 9.-luokkalaisille kerran ja lisäopetuksen oppilaille kaksi kertaa lukuvuoden aikana.
- Pitää luokkamuotoista ohjausta opetussuunnitelmasisältöjen mukaisesti.
- Oppilaanohjauksen ydinsisällöt liittyvät opintojen aikaiseen ohjaukseen.
- Ohjaa jatko-opintoihin hakeutumiseen ja ammatinvalintaan.
- Tutustuttaa oppilaita työelämään TET -jaksojen ja mahdollisten yritysvierailujen välityksellä.
- Järjestää infotilaisuuksia ja tiedottaa ohjauksellisista asioista, kuten esimerkiksi yhteishaku- ja jatko-opintotilaisuudet.
- Ylläpitää vuorovaikutusta sähköisten järjestelmien kautta (mm. Wilma, sähköiset oppimisympäristöt).
- Osallistuu vanhempaintilaisuuksiin ohjauksen asiantuntijan roolissa.
- Osallistuu yhteisölliseen oppilashuoltotyöhön ohjauksen pedagogisena asiantuntijana.
- Suunnittelee ja koordinoi ohjausta oman koulun sisällä.
- Ylläpitää ammattitaitoaan osallistumalla mm. opinto-ohjaajien kokouksiin ja koulutuksiin.
- Tekee yhteistyötä muiden peruskoulujen, toisen asteen, korkea-asteen, TE-keskuksen, yritysten, elinkeinoelämän ja muiden ohjaukseen liittyvien tahojen kanssa.

Ohjauksen vuosisuunnitelma teemoittain

Koulu voi lisätä mahdolliset tarkennukset reunasarakkeeseen ja koulukohtaiset erityishuomiot niille erikseen varattuun tilaan kunkin pääteeman alle.

RIITTÄVÄ JA MONIPUOLINEN OHJAUS			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Laadukas ohjaus <ul style="list-style-type: none"> Ohjaukseen on varattu resursseja siten, että oppilaalla on mahdollisuus saada riittävästi monipuolista ja jatkuvaa ohjausta tarpeensa mukaan koko opintojen ajan Mahdollisuus sekä henkilökohtaiseen että ryhmämuotoiseen ohjaukseen 	Rehtori tukee työyhteisön ohjauksellista otetta ja kohdentaa resurssit siten, että riittävä ohjaus on mahdollinen (esim. samanaikaisopetus, joustavat ryhmittelyt, tukiopetuksen käyttö jne.).	rehtori	Koulussa on kaksi laaja-alaista erityisopettajaa, jotka antavat sekä samanaikaisopetusta että joustavien ryhmittelyjen kautta tukea sitä tarvitseville. Lisäksi koulussa on koulunkäynninohjajia sekä etäopetuksen tueksi resurssiopettaja. Tukiopetukseen on varattu resursseja ja sitä annetaan tarvittaessa.
	Oppilaita ohjataan sekä ryhmässä että tarvittaessa henkilökohtaisesti (esim. ohjauskeskustelut). Henkilökohtaista ohjausta on tarjottava vähintään kaikille 9.-luokkalaisille kerran ja lisäopetuksen oppilaille kaksi kertaa lukuvuoden aikana.	luokanopettaja/ aineenopettaja oppilaanohjaaja	Oppilaanohjaaja tapaa 9. luokkalaiset henkilökohtaisessa ohjauskeskustelussa vähintään kerran ennen yhteishaun alkua.
Työvälineet ja niiden hallinnointi <ul style="list-style-type: none"> Wilma Oppimisympäristöt Primus/Kurre Opintopolku 	Wilma on koko yhteisön tärkeä työväline kommunikoinnissa.	koko koulu	Yhteydenpito huoltajien kanssa tapahtuu pääsääntöisesti Wilman kautta ja etäyhteyksiä hyödyntäen.
	Sähköinen oppimisympäristö, -alusta tai -sovellus on käytössä monen aineen opetuksessa.	oppimisympäristöjen, ohjelmien ja alustojen vastuuhenkilöt, opettajat	Koulussamme toimii Google Driven oppimisympäristö

	Primus/Kurre- ohjelmat ovat koulun tietohallinta-järjestelmä, jonne syötetään mm. oppilaiden henkilötiedot ja suoritukset.	rehtori Koulusihteeri	<i>Kirjoita tähän</i>
	Wilma-tunnukset jaetaan kansliasta ja huoltajien tunnuksien luonti on huoltajien vastuulla.	koulusihteeri	<i>Kirjoita tähän</i>
	Opintopolkuun siirretään vuosittain päättöluokkalaisten tiedot ja niitä päivitetään tarvittaessa.	koulusihteeri oppilaanohjaaja	<i>Kirjoita tähän</i>
Muita koulukohtaisia erityis- huomioita	Pienryhmäohjaus	<i>Kirjoita tähän</i>	Oppilaanohjaajat tarjoavat pienryhmäohjausta esillensevien tarpeiden mukaan.

AKTIIVISUUDEN, OSALLISUUDEN JA VASTUULLISUUDEN TUKEMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Ohjattavan osallisuus, aktiivisuus ja vastuullisuus <ul style="list-style-type: none"> Ohjaus on toteutettu tavalla, joka vahvistaa oppilaiden aktiivisuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta omaan elämäänsä ja oppimiseensa liittyvissä prosesseissa ja päätöksenteossa. 	Oppilaita tuetaan ainevalintojen itsenäiseen tekemiseen.	luokanvalvoja, aineenopettaja, oppilaanohjaaja	Aineenopettajat tuovat oppitunneilla esiin oman oppiaineen erityispiirteitä ja voivat esitellä myös omaa opettavaa valinnaisainettaan.
	Oppilasta tuetaan ottamaan vastuuta omaan oppimiseen liittyvissä asioissa sekä ottamaan osaa opintokokonaisuuksien suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin eri oppiaineissa ja niiden yhdistelmissä.	luokanvalvoja, aineenopettaja, oppilaanohjaaja	Luokanohjaaja keskustelee oppilaan kanssa ja aineenopettajat käyvät läpi oppiaineen sisällöt ja tavoitteet oppilaiden kanssa. Oppilaita kannustetaan itsearviointiin. Monipuolisen arvioinnin kriteerejä on avattu oppilaille.

<ul style="list-style-type: none"> Ohjaus vahvistaa oppilaan osallisuutta oppilas- ja koulu yhteisössä sekä kasvattaa yhteiskunnan ja työelämän jäsenyyteen. 	Oppilaille tarjotaan mahdollisuutta osallistua koulun yhteisten asioiden hoitamiseen (esim. oppilaskunta, tukioppilastoiminta, kerhotoiminta, Verso ym.)	kaikki opettajat sekä erityisesti oppilaskunnan ohjaavat opettajat, tukioppilasohjaajat, kerhotoiminnasta vastaavat opettajat ym.	Kirjoita tähän
Muita koulukohtaisia erityis- huomioita	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.	Kirjoita tähän	Koulussame oppilaita osallistavaa ovat muun muassa oppilaskunta, tukioppilastoiminta sekä Verso. Koulussa toimii myös hyvinvoinnin ja kasvun tuen ryhmä, jonka tavoitteena on edistää oppilaiden hyvinvointia ja osallisuutta.

OHJAUS ON YHTEISTÄ TYÖTÄ

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Koko koulu ohjaa <ul style="list-style-type: none"> Ohjaus on koulun henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti. 	Luokanvalvoja / Luokanopettaja seuraa oppimässä edistymistä, oppilaan hyvinvointia ja tukee oppilaita koulun arjessa, esimerkiksi oppimisen haasteiden ja puuttuvien suoritusten kartoitus yhdessä aineenopettajien kanssa.	luokanvalvojat / luokanopettajat	Luokanohjaaja koordinoi oppilaan koulunkäyntiin liittyviä asioita.
	Aineenopettajat kertovat oman aineensa jatko-opintomahdollisuuksista ja ohjaavat oppilaita oppimaan omassa aineessa.	aineenopettajat	Kirjoita tähän
	Oppilaanohjaajan tarjoama henkilökohtainen- ja mahdollinen pienryhmäohjaus auttaa urasuunnittelussa ja jatko-opintojen suunnittelussa.	oppilaanohjaajat	Oppilaanohjaaja tapaa kaikki yhdeksäsluokkalaiset ohjauskeskustelussa ennen yhteishakua. irjoita tähän

	Oppilaanohjaajan pitämät luokkamuotoiset oppilaanohjauksen tunnit.	oppilaanohjaajat	Koulussa on kaksi pätevää oppilaanohjaajaa, jotka pitävät luokkaohjaustunnit.
	Oppilaiden elämänhallinnan tukeminen	Oppilashuollon asiantuntijat, luokanvalvoja	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.
Muita koulukohtaisia erityis- huomioita	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.

TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Tasa-arvo ohjauksessa <ul style="list-style-type: none"> Oppilaanohjausta kehitetään suunnitelmallisesti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan luottamusta omiin tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä. 	Opetuksessa, yleisessä puheessa ja kaikessa kanssakäymisessä kiinnitetään erityishuomiota tasa-arvon edistämiseen.	oppilaanohjaajat aineenopettajat laaja-alainen erityisopettaja luokanvalvojat / luokanopettajat	<i>Kirjoita tähän</i>
	Oppiainekohtaisessa ohjauksessa käsitellään monipuolisesti, ennakkoluulottomasti ja tasa-arvoisesti vaihtoehtoja oppilaan omien suunnitelmien ja valintojen tueksi.	aineenopettajat oppilaanohjaajat	Oppilaanohjauksessa käsitellään eri ammattialoja ja kouluasteita sukupuolisensitiivisestä näkökulmasta.
	Oppilaanohjauksessa esitellään tasapuolisesti erilaisia koulutusvaihtoehtoja.	oppilaanohjaajat	Oppilaanohjauksessa käsitellään eri ammattialoja toiselta asteelta korkeakouluihin.

<ul style="list-style-type: none"> Oppilasta tuetaan tiedostamaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden merkitys valinnoissaan. 	Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan itsetuntemusta ja luottamusta tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä.	koko koulu	Koulun tasa-arvotyöryhmä laatii yhteistyössä opettajien ja oppilaskunnan kanssa tasa-arvosuunnitelman.
Muita koulukohtaisia erityishuomioita	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>

KOULUTUKSEN NIVELVAIHEET

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Ohjaus nivelvaiheissa <ul style="list-style-type: none"> Nivelvaiheen ohjaus ja yhteistyö siirtymävaiheissa on suunniteltua ja toimivaa Oppilaalle järjestetään mahdollisuuksia tutustua opiskeluun toisen asteen oppilaitoksissa 	6.luokan oppilaiden ja huoltajien yläkouluun tutustuminen ja vanhempainillat.	aineenopettajat, oppilaanohjaaja, rehtori	6. luokkien huoltajille järjestetään vanhempainilta keväisin mahdollisuuksien mukaan. Nivelvaiheen tiedonsiirto tehdään yhteistyössä alakoulun opettajien kanssa. 6. luokat kutsutaan tutustumispäivään keväisin mahdollisuuksien mukaan.
Yhteishaku ja jatko-ohjaus	Uusien yläkoululaisten ohjaaminen ja ryhmäyttäminen. Suunnitellaan myös kesken lukuvuotta tulevien tai koulua tai luokkaa vaihtavien ohjaaminen ja ryhmäyttäminen.	luokanvalvojat, rehtori, kuraattori, psykologi, aineenopettajat, oppilaanohjaaja, tukioppilaat	7. luokilla on ryhmäytyspäivä ja lisäryhmäytyspäiviä järjestetään tarvittaessa. Tukioppilastointi on järjestetty siten, että se tukisi oppilaiden ryhmäytymistä koko 7. luokan ajan.
<ul style="list-style-type: none"> Ohjauksella varmistetaan oppilaan taidot hankkia tietoa jatko-opinnoista sekä 	Yhteishausta tiedottaminen, huoltajankuuleminen sekä hakuun valmistautuminen.	oppilaanohjaajat, rehtori, laaja-alainen erityisopettaja	Oppilaanohjaaja tiedottaa asioista Wilman ja vanhempainiltojen kautta. Myös huoltajatapaamiset ovat mahdollisia.

toimia sähköisissä hakujärjestelmissä • Jatko-ohjauksella varmistetaan oppilaan siirtyminen perusopetuksen jälkeisiin opintoihin tai muuhun ohjattuun toimintaan	Yhteishaun ohjaaminen ja seuranta.	oppilaanohjaaja	Oppilaanohjaa auttaa ja koordinoi yhteishaun tekemistä.
	Pääkaupunkiseudun yhteisen opiskelutietolomakkeen esitäyttö ja tulostus. Ohjaukseen liittyvät lomakkeet ja info annetaan päättötodistuksen yhteydessä.	oppilaanohjaaja Koulusihteeri	Oppilaanohjaaja ohjeistaa lomakkeen täytön, oppilaat täyttävät opiskelutietolomakkeen kotona ja toimittavat sen uuteen opiskelupaikkaansa.
	Yhteishaun tulosten tultua kesällä tapahtuva jälkiohjaus, ohjaus muihin oppilaitoksiin ja opetusmuotoihin sekä ilman opiskelupaikkaa jääneiden oppilaiden tilastointi etsivää nuorisotyötä varten.	oppilaanohjaaja	Oppilaanohjaaja ottaa yhteyttä kesällä oppilasiin, joilla ei ole jatko-opiskelupaikkaa. Oppilaanohjaaja siirtää ilman jatko-opiskelupaikkaa jääneiden oppilaiden tiedot eteenpäin etsivälle nuorisotyölle. Oppilaanohjaaja on tavattavissa koulussa kesäkuussa tiettyinä jälkiohjauspäivinä.
	Opetuksen järjestämisen kannalta olennaisen tiedon siirto pyynnöstä toiselle asteelle uuden lukuvuoden alettua.	rehtori, erityisopettaja, luokanohjaaja, kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja, oppilaanohjaaja, aineenopettaja	
Muita koulukohtaisia erityis- huomioita	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>

OHJAUS KOULUTUKSEEN JA URAVALINTOIHIIN LIITTYVIEN PÄÄTÖSTEN TUKENA

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?

Jatko-opintomahdollisuudet ja niihin tutustuminen <ul style="list-style-type: none"> Ohjaus tukee opintojen suorittamista sekä oppilaan sijoittumista jatko-opintoihin Ohjaus tukee oppilaan aktiivista ja kriittistä tiedonhankintaa 	Oppilaille järjestetään tilaisuuksia tutustua jatko-opintoihin avoimissa ovissa, oppilaanohjauksen tunneilla koulussa / esittelykiertueilla sekä osana oppiaineiden opetusta.	oppilaanohjaajat aineenopettajat laaja-alainen erityisopettaja luokanvalvojat / luokanopettajat	Oppilailla on mahdollisuus kouluaikana tutustua kahteen oppilaitokseen 9. luokan aikana koronatilanne huomioiden. Lisätutustumisia tapauskohtaisesti.
	Oppilaita ohjataan hakemaan tietoa eri lähteistä ja palveluista. Tiedonhallintataitoja opetellaan suunnitelmallisesti (TIHA).	aineenopettajat oppilaanohjaajat	Oppilaanohjauksen tunneilla tietokoneet ovat käytettävissä lähes joka tunti.
Muita koulukohtaisia erityis- huomioita	Kirjoita tekstiä napsauttamalla tätä.	<i>Kirjoita tähän</i>	<i>Kirjoita tähän</i>

TYÖELÄMÄTAIDOT JA TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Koulukohtaisia lisätietoja?
Työelämäyhteistyö, työelämä-tietous ja työelämään tutustuminen	TET-jaksolla tai muulla työelämään tutustumiskäynnillä oppilas pääsee aidosti tutustumaan työelämään.	oppilaanohjaajat luokanvalvojat aineenopettajat	Koulumme 9. luokkalaisten työelämään tutustumisjakso on 16.11.-27.11.2020. 8F:n TET-jakso on keväällä 2021.

<ul style="list-style-type: none"> Ohjaus tukee oppilaan työnhakuvalmiuksien ja työelämätaitojen kehittymistä ja työllistymistä Yrittäjyyteen tutustuminen on tärkeä osa työelämän ymmärrystä 	TET-jakson oppia hyödynnetään oppiainerajoja rikoen ja moniammatillisesti.		
	Oppilaanohjaaja käy aktiivisesti ja muut ohjauksesta vastaavat mahdollisuuksien mukaan työelämäyhteistyöhön liittyvissä koulutuksissa esim. TAT ja Teknologiateollisuuden infot ja tuovat omakseen tietoutta koululle ja opetukseen.	oppilaanohjaajat, aineenopettajat, rehtori	Koulumme 9. luokkalaiset osallistuvat Yrityskylä tapahtumaan. Kirjoita tähän
	Yritteliäisyyteen kannustaminen ja yrittäjyyteen tutustuminen sekä yritysvierailut.	luokanvalvojat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat	Kirjoita tähän
	Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan OPE-TET -päiviä.	opettajat	Kirjoita tähän
Muita koulukohtaisia erityishuomioita	Kirjoita tähän	Kirjoita tähän	Kirjoita tähän

VUOROVAIKUTTEINEN YHTEISTYÖ OHJAUKSEN TUKENA JA OHJAUSPALVELUISTA TIEDOTTAMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Vuorovaikutteinen yhteistyö ja osallistaminen ohjauksen tukena	Vuorovaikutuksen väylinä toimii Wilma-järjestelmä ja oppilaille sekä huoltajille suunnatut tilaisuudet, tapaamiset ja keskustelut.	koko koulu	Jatko-opintoihin liittyvä vanhempainilta toteutetaan etäyhteyksin.
<ul style="list-style-type: none"> Kodin ja oppilaitoksen välinen yhteistyö on 	Moniammatillinen yhteistyö ja osallistaminen toteutuu mm. yhteisöllisessä OHR-ryhmässä sekä monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa ja	rehtori yhteisöllinen-OHR opettajat	Tiistaisin on varattu aika YHR-tapaamisiin.

<p>osallistavaa, suunnitelmalista ja sujuvaa</p>	<p>projekteissa sekä alueellisessa kasvatuskumppanuusverkostossa.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaiden osallistaminen ja moniammatillinen ja monialainen yhteistyö 	<p>Kannustetaan oppilaita osallistumaan oppilaskuntatyöhön ja koulun kehittämiseen.</p>	<p>oppilaskunnan ohjaajat rehtori</p>	<p>Koulussamme toimii oppilaskunta ja oppilaiden osallistamista edistävä opettajatiimi.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyö eri koulutuksen järjestäjien ja toisen asteen oppilaitosten kanssa tukee oppilaan sujuvaa siirtymistä jatko-opintoihin 	<p>Tukioppilaat tukevat uusia oppilaita 7.luokan opintojen alussa ja järjestävät yhteisöllisiä tapahtumia.</p>	<p>tukioppilas-ohjaajat</p>	<p>Koulussamme toimii aktiivinen tukioppilastointi.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Uusin ohjauksellinen tietotaito koulun käytössä 	<p>Yhteistyö muihin oppilaitoksiin on tärkeää mm. joustavien oppilassiirtojen kannalta.</p>	<p>rehtori oppilaanohjaaja</p>	<p>Oppilaanohjaaja ja laaja-alaiset erityisopettajat tekevät nivellystyötä tarvittaessa oppilaan vaihtaessa koulua.</p>
<p>Ohjauksesta tiedottaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas ja hänen huoltajansa saavat ajantasaista tietoa ohjauspalveluista perusopetuksessa. 	<p>Oppilaanohjaaja osallistuu aktiivisesti hänelle osoitettuihin ohjauksellisiin tilaisuuksiin ja tuo tietoutta oppilaille ja työyhteisöön.</p>	<p>oppilaanohjaaja</p>	<p>Oppilaanohjaajalla on lukujärjestysteknisesti mahdollisuus osallistua perjantaisin opokouluksiin.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ohjauksesta tiedotetaan erilaisin menetelmin. Tiedottaminen on aktiivista ja suunniteltua. 	<p>Oppilaanohjaaja tukee muita ohjauksen toimijoita omassa työyhteisössään.</p>		
<p>Muita koulukohtaisia erityis- huomioita</p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>	<p><i>Kirjoita tähän</i></p>